

VŠĮ „ACTIO CATHOLICA PATRIA” NUSIKALTIMŲ IR KITŲ TEISĖS PAŽEIDIMŲ PREVENCIJOS PROGRAMOS PARAIŠKA

1. „Savarankiškam gyvenimui pasiruošęs jaunas žmogus”

2. VŠĮ „Actio Catholica Patria” organizacija (toliau „A.C.Patria”) įgyvendina programas, skirtas jaunam (14-29m.) žmogui pasiruošti savarankiškam gyvenimui. Dažnas pas mus besilankantis paauglys ar jaunuolis yra tapęs smurto auka, kai kurie patys smurtauja, ne vienas turi nemažą kriminalinę patirtį. Dažniausiai jaunuoliai susiduria su vagystėmis, smurtu, prievartos atvejais, kai kurie susidūrę ir su žmogžudystėmis artimoje aplinkoje. Dažnai ši patirtis prasideda dar vaikystėje ir yra tarsi išmoktas modelis iš tėvų, draugų, globos namų, mokyklos ar kitos aplinkos. Tad mūsų programos viena iš dalių yra dirbti su jaunuolių ankstesne patirtimi, kad jaunuoliai išeitę iš aukos vaidmens bei mažinti įsijungimo į vagystes, smurtą (tiek fizinį, tiek psichologinį), nelegalią prekybą, nelegalų darbą ir pan. riziką. Mūsų veiklos glaudžiai siejasi su nusikaltimų prieš vaikus ir jaunus žmones prevencija, todėl programos aktualios temos „*Nusikaltimų prieš vaikus prevencija*”.

3. VŠĮ „Actio Catholica Patria. Adresas - Daukšos 26-1, Kaunas, LT-44282; tel. nr.860019550; el.paštas: info@patria.lt; Banko sąsk. nr.: „Swedbank“ LT75 7300 0100 0224 6584.

4. Informacija apie veiklos programą.

Esamos situacijos (problemos) analizė. Lietuvoje per 2014 m. buvo įvykdyta 82 872 nusikalstamos veikos, kurias dažniausiai įvykdo jaunimas, kuris niekur nedirba ir nesimoko (1169 mokėsi, 7394 dirbo, 14 746 nesimokė ir nedirbo ir 4694 kita). 18-24 m. ir 25-29 m. jaunimas įvykdė 11 352 nusikaltimus, 3386 nepilnamečiai. Ši statistika atspindi visos Lietuvos situaciją (Lietuvos statistikos departamentas, 2015). Dauguma jaunų žmonių savo nusikalstamą veiką pradeda dar būdami paaugliai arba jauni suaugusieji (18-29 m.). Analizuojant Lietuvos situaciją tarp paauglių, pastebima, kad 3053 nusikaltimus ir 333 baudžiamuosius nusikaltimus padaro nepilnamečiai (Lietuvos statistikos departamentas, 2015). Dauguma jų yra vaikinai (2098) ir rečiau merginos (236). 686 nusikaltimus įvykdė 14-15 m. amžiaus paaugliai ir 1827 16-17 m. Iš jų 2046 mokėsi, 46 dirbo, 322 nesimokė ir nedirbo ir 99 kita.

Organizacijoje „A.C.Patria” dažniausiai lankosi jaunuoliai nuo 14 iki 20 m., dauguma jų mokosi pagrindinėse mokyklose arba profesinėse mokyklose, kai kurie nedirba ir nesimoko. Jaunuoliai, kurie užsiima nusikalstama veika arba yra įtraukiami į ją, neretai yra iš socialiai pažeidžiamų grupių: iš vaikų globos namų, socialinės rizikos šeimų ar šeimų, kuriose nuolatos patiriamas smurtas. Dažniausi sunkumai, kurie jaunimą priveda prie vagysčių, užpuolimų, nelegalių psichotropinių medžiagų vartojimo ar kitų nelegalių veiklų – finansų trūkumas, neadekvatus savo galių ir poreikių vertinimas, mokyklos lankymo, bendravimo, higienos, problemų/konfliktų sprendimo, darbo paieškos įgūdžių trūkumas. Taip pat susiduriame, kad jaunimas visai neturi arba turi minimalias pajamas, neturi supratimo apie pašalpų gavimo sistemą, įsidarbinimo galimybes, kuo skiriasi legalus ir nelegalus darbas, o problemas dažniausiai sprendžia jas ignoruodami ar ieškodami draugų patarimų.

„A.C.Patria” turi tris centrus, kuriuose dirbame ir su nusikaltusiais ar nuo nusikaltimų nukentėjusiais jaunuoliais, kuriems padedame atrasti kitokią patirtį, kitokią požiūrį į save ir kitus, mokyti teigiamo elgesio modelio. Nors veiklų pobūdis yra skirtingas, visas veiklas vienija ta pati tikslinė grupė – jauni žmonės, kurie su individualiu palydėjimu, per grupines veiklas, savanorystę ir kt. mokosi gyvenimiškų įgūdžių ir tampa savarankiški bei mokosi prisiimti atsakomybę už savo veiksmus.

„A.C.Patria” *Savarankiškumo ugdymo centras „Kitaip“* (toliau „Kitaip” centras) jau 7 metus dirba su jaunuoliais, kurie yra augę valstybės globoje. 2015 m. centre lankėsi 90 jaunuolių, kurie susiduria su įvairiais sunkumais. 21 yra turėjęs ar vis dar turi reikalų su nelegalia veikla: vagystėmis, žolės rūkymu, platinimu, prostitucija, pedofilija, smurtu, reketavimu ir pan. 23 jaunuoliai tapo nusikaltimų aukomis vaikystėje ar paauglystėje: matė, kaip buvo mušami ar/ir nužudomi šeimos nariai, jie patys patyrė psichologinį, fizinį ar seksualinį smurtą, patyrė reketą, buvo apvogti ar kitaip nukentėję. 26 jaunuoliai turėjo ar vis dar turi sunkumų su mokyklos lankymu. Iš jų 15 beveik visai neina į mokyklą (1-2 kartus per mėnesį), tačiau nėra išbraukiami iš sąrašų. Kitas sunkumas, kuris priveda prie nusikaltimų, ypač vagysčių – negebėjimas planuoti savo finansų. 39

jaunuoliai per 2015 m. turėjo sunkumų planuojant pinigus: įsivėlė į greitųjų kreditų paskolas, komunalinių mokesčių skolas, kurios dažnai pasiekia antstolius, negebėjo susiplanuoti biudžeto, kad užtektų maistui, nuomai ir pan. Daugeliui jaunuolių trūksta bendravimo, problemų, konfliktų sprendimo, savęs rūpinimosi, savo nuomonės išsakymo, kito išklausymo ir išgirdimo įgūdžių. Per grupines veiklas, individualų palydėjimą, konsultacijas, lydimo būsto veiklas stengiamės suteikti ir išugdyti jaunuolių įgūdžius, kad jie neatsidurtų teisėsaugos akiratyje ir galėtų bent jau minimaliai savimi pasirūpinti.

Atviras vaikų ir jaunimo centras „Vartai“ (toliau AJC „Vartai“), užtikrinantis paslaugas atskirtų patiriančioms paaugliams ir jauniems žmonėms, veikia atviro darbo principais. Vykdoma veiklos plėtra, pradedant dirbti ne tik centro rėmuose, bet ir už centro ribų (įtraukiant niekur nedirbančius, nesimokančius, mokymuose nedalyvaujančius, o taip pat darbo biržoje neregistruotus ir iš „sistemos iškritusius“ jaunas žmones). AJC „Vartai“ užtikrina saugų laisvalaikio praleidimą keturias dienas per savaitę (nuo antradienio iki penktadienio), 15-19 valandomis. Darbuotojai su jaunuoliais kuria lygiavertį, pasitikėjimu grįstą santykį, aptaria išylančias temas, duoda jaunuoliui prisiimti atsakomybę, kartu reflektuoja jaunuolio patirtį. Nusikalstama veikla, nelegalus darbas, smurtas, prievarta yra temos, kuriomis jaunuoliai dalinasi, aptarinėja, prašo pagalbos bei patarimo, kartu ieškome išeičių iš susidariusios situacijos.

Savanorių centras – įgyvendina vietinės, nacionalinės, tarptautinės savanorystės programas, užsiima savanorystės viešinimu, organizacijų, priimančių savanorius, stiprinimu ir konsultavimu. Savanorystės programose vis dažniau dalyvauja mažiau galimybių turintys jaunuoliai (4 išsiųsti į trumpalaikius savanorystės projektus užsienio šalyse), NEET jaunuoliai (per 2015 metus savanorystės programoje Lietuvoje dalyvavo apie 80). Kasmet vietinės savanorystės programoje dalyvauja apie 40 jaunų žmonių, tarptautinėje – apie 50. Vietinės savanorystės programos tikslas yra padėti jaunam žmogui surasti jį dominančią savanoriškos veiklos sritį, priimančią organizaciją ir lydėti jį savanorystės kelyje, organizuojant individualius ir grupinius (kartu su kitais savanoriais) susitikimus, padedant jaunuoliui reflektuoti savo patirtį, išmokimus. Savanorystė traktuojama kaip neformalaus mokymosi būdas. Savanoriaudamas jaunas žmogus įgyja praktinių įgūdžių (pavyzdžiui, dirbant komandoje, atliekant konkrečius darbus organizacijoje), tobulina kompetencijas (pavyzdžiui, bendravimo gimtąja ir užsienio kalbomis, įgyja socialinės patirties, imasi iniciatyvos). Jauni žmonės savanoriaudami susiduria su pažeidžiamomis tikslinėmis grupėmis (pavyzdžiui, savanorystė vaikų dienos centruose, senelių lankymas namuose arba savanorystė senelių globos namuose, su neįgaliaisiais ir kita) taip kuriamas jų santykis, jaunuoliai mokosi pagarbaus bendravimo, vengiant destruktivios veiklos.

Tikslas. Ugdyti savarankišką jauną žmogų pasiruošusį gyvenimui. **Uždaviniai:**

- 1) Padėti jaunuoliui patekti ir/arba išlikti mokymosi įstaigose ir/arba susirasti ir/arba išlikti darbe.
- 2) Ugdyti jaunuolių savarankiškumo įgūdžius (finansų planavimo, bendravimo, konfliktų, problemų sprendimo, savo poreikių tenkinimo, sprendimų priėmimo).
- 3) Užtikrinti jaunuoliams saugią erdvę laisvalaikui bei veikti „žemo slenksčio“ principu, jog paslaugos būtų prieinamos kuo didesnei daliai jaunuolių.
- 4) Padėti jaunam žmogui mokytis neformalioju būdu savanorystės srityje: surasti jį dominančią savanoriškos veiklos sritį, priimančią organizaciją ir lydėti jį savanorystės kelyje, organizuojant individualius ir grupinius (kartu su kitais savanoriais) susitikimus, padedant jaunuoliui reflektuoti savo patirtį.

Priemonės. Siekiant suteikti kokybiškas paslaugas ir visapusišką pagalbą jauniems žmonėms, organizacija „A.C. Patria“ vykdo įvairias priemones:

- „*Kitaip*“ centro lydimajame būste. Jaunuoliai yra mokomi gyventi savarankiškai su darbuotojo individualiu, intensyviu palydėjimu. Būste jie mokosi nurašyti skaitliukus, tvarkytis buityje, planuoti finansus, gamintis maistą ir tvarkytis su kylančiais sunkumais. Jaunuolis turi vieną jį lydintį darbuotoją, su kuriuo privalo susitikti bent 1 kartą per 2 sav. Su visais darbuotojais ir jaunuoliais, gyvenančiais bute, kylančius sunkumus kas savaitę aptarti bendruomeniniuose susirinkimuose. 2015 m. lydimajame būste gyveno 9 jaunuoliai.

- *Individualus palydėjimas (konsultavimas ir lydėjimas į institucijas)*. Kiekvienas jaunuolis turi vieną darbuotoją, kuris jį lydi, nuolatos padeda jam įsivardinti su juo vykstančius procesus, keltis ir siekti tikslų, padeda

ugdyti įvairius įgūdžius. Su jaunuoliu reguliariai susitinkama ir kalbama apie sunkumus, ateities planus, lydimą *į institucijas* (savivaldybę, policiją, polikliniką, socialinių paslaugų centrus, mokyklas ir kt.). Siekdami išvengti jaunuolio manipuliacijų, ugdyti jo atvirumą ir parodyti elgesio pasekmes, *komunikuojame su jaunuolio aplinka*: mokykla (auklėtoja, soc.darbuotoja ar pedagoge), globos namais, globėjais, giminėmis, draugais ir kt. 2015 m. 106 jaunuoliai buvo nuolatos konsultuojami (bent 2-3 mėnesius).

- *Atviri vakarai*. Pirmadienį-antradienį nuo 14 iki 17 val. „Kitaip“ centre, nuo antradienio iki penktadienio 15-19 val. AJC „Vartuose“ yra teikiama žemo slenksčio paslauga. Jaunuoliai gali ateiti nesusitarę tiesiog pabūti, pasikalbėti su darbuotoju ar kitais jaunuoliais, pabendrauti ar tiesiog praleisti saugiai laisvalaikį.

- *Grupiniai užsiėmimai. Išvykstamosios veiklos popietės*. Jaunuoliai mokomi, kaip galima turiningai, pigiai, be psichotropinių medžiagų praleisti laisvalaikį. Suteikiamas užimtumas – buriavimas, laipiojimas ant virvių, išvyka ant kalno čiuožinėti, iškyla. *Maisto gaminimo popietės* – gaminimo, pigaus apsipirkimo įgūdžių ugdymas, gaminimas grupėje, bendravimas ir bendradarbiavimas. *Stovyklos*. 40 jaunuolių dalyvauja per metus 3 stovyklose, kurių tikslas ugdyti bendravimo, problemų, konfliktų sprendimo, savęs pažinimo, nuomonės išsakymo ir kt. įgūdžius. 2015 m. „A.C.Patria“ vienadienėse grupinėse veiklose dalyvavo 85 jaunuoliai.

- *Pameistrystė*. 160 val. praktikos norimos specialybės srityje. Jaunuoliai gali išbandyti save darbo santykiuose, susipažinti su specialybe praktiškai. Jį visą laiką lydi meistras, kuris supažindina, skiria realias užduotis ir leidžia išbandyti save darbe. „Kitaip“ centro darbuotojas padeda įsivardinti, kas pavyksta, ką dirbdamas jaunuolis išmoko ir suprato. Per paskutinius 2 metus turėjome 15 pameistrystėčių.

- *Mokslo stipendija*. Dauguma valstybės globoje augusių jaunuolių turi sunkumų planuojant pinigus, suvokiant, kiek kas kainuoja. Su vokiečių fondo „Kinderdiorfen in Litauen“ pagalba jaunuoliai gali gauti 50 eurų stipendiją per mėnesį. Jaunuoliai turi mokytis, lankyti mokyklą (gali praleisti ne daugiau nei 20 pamokų per mėn.), susitikti su jį lydinčiu „Kitaip“ centro darbuotoju (1 kartą per mėn.), planuoti, kam leis pinigus, po mėnesio parodyti, kaip pavyko įvykdyti planą ir sudaromi kiti susitarimai su jaunuoliu. 2015 m. šioje programos dalyje dalyvavo 38 jaunuoliai nuo 17 iki 20 m.

- *Savanorystė*. Jaunuolis savanoriauja dažniausiai kartą per savaitę, o kas dvi savaites vyksta grupiniai susitikimai, susipažįstama su naujais dalykais savanorystės srityje, dalinamasi patirtimi, reflektuojami savanorystės metu išmokti dalykai, patirtos situacijos. Mokymai kitoms organizacijomis. „A.C.Patria“ konsultuoja kitų miestų atviras erdves ir jaunimo centrus (Lazdijų, Klaipėdos, Vilniaus ir kt.), konsultuoja savarankiškumo ugdymo klausimais (Marijampolės raj. „Vaiko tėviškės“ ir Jonavos raj. vaikų globos namus) ir savanorystės temomis (lydimos organizacijos, kurios priima savanorius; vedami mokymai jaunimui įsitraukti į savanorystę).

Vykdymo trukmė, tęstinumas. Su jaunimu dirbanti organizacija „A.C. Patria“ šiemet švęs savo 25-erių metų jubiliejų. Per visus šiuos metus siekiama išlaikyti darbo su jaunimu kryptį, įtraukiant mažiau galimybių turinčius jaunuolius, užtikrinant saugų ir kokybišką laisvalaikį jaunimui, teikiant individualų palydėjimą, taip pat skleidžiant žinią apie savanorystę, koordinuojant savanorystės programas, kuriose dalyvauja jauni žmonės. Šios veiklos tampa prevencine priemone mažinant nusikaltimų prieš vaikus skaičių bei postvenciniu darbu su tokio smurto pasekmėmis. Veiklų tęstinumą siekiama išlaikyti kasmet ieškant finansavimo projektams, rėmėjų ir išlaikant tikslinę grupę prioritetu teikiamoms paslaugoms. „Kitaip“ centras su jaunuoliais išeinančiais ar jau išėjusiais iš globos namų/globėjų/ šeimynų dirba 7 metus. Apie 5,5 metus iš jų vykdėme ESF projektus, kurių tikslas buvo skatinti jaunuolius įsidarbinti ar įsimokslinti. Nepaisant pasibaigusio projekto (nuo 2015 rugsėjo) centras toliau tęsia savo veiklą iš organizacijos sutaupyty lėšų, žmonių ir laikina vokiečių „Kinderdiorfen in Litauen“ fondo parama. Atviras jaunimo centras „Vartai“, veikiantis atviro darbo su jaunimu principais, yra pirmasis atviras jaunimo centras Lietuvoje ir šiemet minės savo dešimtmetį. Vietinės savanorystės programa „Jaunimo socialiniai metai“ (prasidėjusi kaip „Jaunimo socialinių metų“ iniciatyva) vykdoma nuo organizacijos įsikūrimo, yra tęstinė. Programą inicijuoja ir vykdo „A.C.Patria“ Savanorių centras, joje dalyvauja moksleiviško ir studentiško amžiaus jaunimas (kasmet apie 17), savanoriaujantys su pažeidžiamomis socialinėmis grupėmis (vaikais ir seneliais). Jaunuoliams atsiradus galimybei mokytis įgūdžių, turint ir atsakingai planuojant savo

finansus su darbuotojo palydėjimu nuo vaikystės galima išvengti daugelio nusikaltimų (vagysčių, prievartos, prostitucijos, narkotikų vartojimo ir platinimo ir kt.) ar tapimo nusikaltėliu.

Projekto vykdytojai. „A.C. Patria” „Kitaip” centro darbuotojai: psichologė Inga Rusinaitė- Vaitkuvienė, socialiniai darbuotojai Gintarė Urbonienė ir Edvinas Vrubliauskas. AJC „Vartai” darbuotojos: socialinė darbuotoja Asta Stankūnaitė bei psichologė Vaida Žliobaitė. Savanorių centro darbuotojos: savanorių koordinatorės Almanė Pakrijauskaitė (vietinė savanorystės programa ir „Jaunimo savanoriška tarnyba”), Birutė Taraskevičiūtė („Jaunimo savanoriška tarnyba”), Indrė Samytė („Europos savanorių tarnybos” savanorių siuntimo koordinatorė), Virginija Valaitienė ir Milda Lukoševičiūtė („Europos savanorių tarnybos” savanorių priėmimo koordinatorės).

Dalyviai (tikslinė grupė). Organizacijos „A.C. Patria” tikslinė grupė yra 14-29 m. mažiau galimybių turintys ar neaktyvūs jaunuoliai. „Kitaip” centro tikslinė grupė valstybės globoje augę jaunuoliai: Kauno savivaldybės „Atžalyno”, Kauno raj. Pagynės, Jonavos globos namuose, Marijampolės raj. „Vaiko tėviškės“ namuose, Sigutės šeimynoje, augusiais pas globėjus ir kt. AJC „Vartai” tikslinė grupė yra neaktyvūs ir mažiau galimybių turintys jaunuoliai, tačiau jaunimo centras yra atviras kiekvienam 14-29 m. žmogui, norinčiam saugiai ir įdomiai praleisti laisvalaikį. Savanorių centro tikslinė grupė yra jaunimas 14-30 m. Savanorystės programose dalyvauja moksleiviai, studentai, dirbantys jauni žmonės, NEET jaunimas, mažiau galimybių turintys jaunuoliai.

Vykdomo vieta. Didžioji dalis veiklų yra vykdomos „A.C.Patria” patalpose, Daukšos g. 26-1, Kaune. Kitos veiklos vykdomos lydimajame būste Baltijos g. 54, Kaune, atvirame jaunimo centre „Vartai”, Rotušės a.23/Jakšto g.2, Kaune. Savanorystės programa vykdoma Kaune ir Kauno regione, savanorius priimančiose organizacijose, kurie yra partneriai: bibliotekos, vaikų dienos centrai, Kartu namai ir kita.

Partneriai, rėmėjai: Kauno apskrities Vyriausiasis policijos komisariatas, Kauno rajono ir Kauno m. savivaldybės, Kauno rajono socialinių paslaugų centras, Pagynės vaikų globos namai, Vaiko teisių apsaugos skyrius, VŠĮ Marijampolės vaiko tėviškės namai, Jonavos r. vaikų globos namai, Kauno savivaldybės globos namai, Kauno vaikų globos namų „Atžalynas”, Jaunimo reikalų departamentas.

Samata. „A.C.Patria” centrų veiklos finansuojamos iš skirtingų šaltinių. „*Kitaip*“ centro veiklų buvo/yra finansuojamos iš ESFA projekto „Valstybės globoje augusių jaunuolių integracija į darbo rinką ugdant jų savarankiškumą ir siekiant mažinti socialinę atskirtį“ (2012-2015 m. ~68000 Eur projektas baigėsi 2015 m. rugpjūčio mėn.), Vokietijos fondo „Kinderdorfer in Litauen e. V.“ (2014 m. - 2751 Eur, 2015 – 12670 Eur Planuoja paramą teikti ir ateinančiais metais), „Kirpėjų ir grožio specialistų asociacijos“ (kasmet rengia paramos renginį, o surinkti pinigai skiriami su jaunimu dirbančiam VŠĮ „Actio Catholica Patria“, 2014 m. – 725 Eur, 2015 m. – 1275 Eur), kitų fizinių asmenų ir bendruomenių (2014 m. ~ 815 Eur, 2015 ~980 Eur.) ir 2 proc. paramų organizacijai (2014 m. ~445 Eur, ~700 Eur). Nuolat ieškoma projektų, kurie galėtų finansuoti ar bent jau iš dalies padengti jaunuoliui organizuojamas veiklas. O iki tol pagrindinis pajamų šaltinis buvo Vokietijos fondo Kinderdorfer in Litauen parama. *Vietinės savanorystės* programai finansinė parama gaunama iš Kauno miesto savivaldybės (1980 Eur per metus). *AJC „Vartai”* veikloms užtikrinti per 2015-uosius metus išleista 14189,26 Eur (Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos skirtos lėšos – 8949,26 Eur, Jaunimo reikalų departamento prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos skirtos lėšos – 3100,00 Eur, Kauno miesto savivaldybės skirtos lėšos – 2140,00 Eur). Visos gautos lėšos panaudotos darbo užmokesčiui ir socialinio draudimo įmokoms, ryšio paslaugoms, patalpų nuomai ir komunaliniams mokesčiams, transporto išlaikymui, išvykstamosioms ir kasdienėms veikloms finansuoti, kanceliarinėms prekėms ir kt.

Rezultatai. „*Kitaip*” centro rezultatai: 2015 m. 31 jaunuolis individualiose konsultacijose reflektuoja savo patirtį, kai jie tapdavo aukomis (2 jaunuoliai su palydėjimu kreipėsi į policiją), 20 jaunuolių pagerėjęs lankomumas mokyklose, 14 įstojo mokytis (iš jų 1 vaikinai į kolegiją, 1 mergina į koledžą Danijoje, 10 į profesines, 2 mokosi gimnazijose), 8 susirado darbą, 4 atidavė/pradeda atiduoti greitųjų kreditų, 3 antstolių, 6 draugams ar pažįstamiems skolas, 6 savanoriavo (6 užsienyje ir iš jų 2 Lietuvoje su seneliais ir „Maisto banke”). 36 jaunuoliai pradėjo suprasti pinigų vertę, geba planuoti savo išlaidas bent 2 sav. į priekį. Viso per 2015 m. centras į savo veiklą įtraukė 90 jaunuolių: 29 dalyvavo įvairiose grupinėse veiklose (stovyklose, buriavo, laipiojo,

gamino maistą ir pan.); su 38 palaikomas nuolatinis santykis (bent kartą per mėn.), su 28 jaunuoliais dirbame intensyviai, su asmeniniu pokyčiu (bent 2 kartus per mėnesį). Per 2015 m. *AJC „Vartai“* apsilankė beveik 300 jaunuolių. Nuolat (mažiausiai kartą per savaitę) lankėsi apie 80 jaunuolių, iš kurių apie 40 buvo lydėta individualiai. Taip pat centre lankėsi apie 20 NEET (nedirbančių, nesimokančių) jaunuolių, kuriems buvo teikiama pagalba įsidarbinant ar ieškant poreikius atitinkančios mokymosi įstaigos. *Savanorystė* veikia kaip prevencinė veikla, mažinant nusikalstamumą prieš vaikus ir senelius, kai jaunuoliai savanoriauja organizacijose, kurios dirba su šiomis tikslinėmis grupėmis. Jaunimo užimtumas ir įsipareigojimas vykdyti savanorišką veiklą su tikslinėmis grupėmis (vaikais ir seneliais) suteikia galimybę pažinti žmones iš arti ir užmegzti su jais pagarbų ryšį, ne siekiant smurtauti, o atrandant bendras veiklas, bendraujant, padedant vieni kitiems. 2015 metais 17 jaunuolių savanoriavo (ir toliau tęsia šią veiklą) su vaikais ir seneliais: dalyvavo „Carito“ Gerumo dienoje (lankė senelius jų namuose, padėjo atlikti buitines darbus, bendravo), vaikų dienos centruose ir vaikų globos namuose „Atžalynas“ (bendrauja, organizuoja užsiėmimus, ruošia namų darbus su vaikais (daugiausia iš socialiai rizikingos aplinkos), „Kartų namuose“ ir Panemunės senelių namuose moko senelius užsienio kalbos. Per praktinę veiklą atsirandantis ryšys, įgūdžiai ir gilesnis tikslinės grupės supratimas yra veiksminga priemonė siekiant ugdyti pagarbų santykį, vykdant nusikaltimų prieš pagyvenusius žmones ir vaikus prevenciją.

5. Konkursą atitinkantys kriterijai. Projektas yra skirtas rizikos grupės jaunuoliams ugdyti jaunuolių savarankiškumą: išbūti mokymosi institucijose, darbe, kad gebėtų tvarkytis su skolomis ir finansais, įgytų įvairių įgūdžių reikalingų išgyvenimui. Taip jaunuoliai atranda daugiau išgyvenimo galimybių be nusikalstamų veikų. O tapę nusikaltimo aukomis – gali įgyti pasitikėjimą savimi ir išmokti pasirūpinti savimi. Veiklų rezultatas – pritraukta daugiau nei 400 jaunų žmonių, kurie ugdo savo gebėjimą atjausti kitą, reflektuoja savo patirtį gyvendami lydimajame būste, savanoriauja. Smurtą patyrusiems jaunuoliams užtikrinamas saugus laisvalaikis, skatinama kreiptis į teisėsaugos institucijas, savanoriaujantiems jaunuoliams – pažinti ir suprasti, kuo gyvena vaikai vaikų globos namuose, dienos centruose, kuo gyvena seneliai. Visa tai skatina jaunuolių sąmoningumą ir, tikime, yra didelis prevencinis žingsnis siekiant mažinti jaunuolių nusikalstamumą (smulkiau prie projekto rezultatų). Į projektą įtraukiami ne tik jaunuoliai, bet ir jų aplinkos žmonės: jų tėvai/globėjai, mokyklos aplinka, globos namai, Kauno policijos komisariatas, Kauno miesto ir rajono savivaldybės, socialinių paslaugų centrai. Nuolatos komunikuojama dėl jaunuolių įtraukimo į veiklas, problemų sprendimo, išbuvimo mokymosi ar darbo institucijose. Didžiuojamės galėdami sakyti, kad „A.C.Patria“ yra pirmoji organizacija Lietuvoje įkūrusi atvirą jaunimo centrą, kurio pavyzdžiu kūrėsi kitos atviros erdvės ir jaunimo centrai. Iki šiol padedame kurtis naujoms erdvėms ir teikiame mokymo paslaugas organizacijoms, kurios nori pradėti vykdyti tokio pobūdžio veiklas. Labai norėtume, kad tokiu pavyzdžiu sektų ir Lydimasis būstas su individualiu palydėjimu, orientuotu į asmeninį pokytį. Būstas yra tarpinė stotelė tarp globos namų ir savarankiško gyvenimo, kuri suteikia galimybę saugiai jaunuoliams išmokti reikalingų įgūdžių: maisto gaminimo, buitines, finansų, problemų sprendimo ir kt.. „Mokslo stipendija“ yra pirma programa Lietuvoje, kuri su individualiu palydėjimu moko jaunuolius planuoti pinigus. Pameistrystė, savanorystė – praktinių įgūdžių igijimas, kurie gali padėti susirasti darbą ir išlikti jame. Visi šie metodai ir priemonės gali būti pritaikomos dirbant su smurtą patyrusiais, nusikaltimus vykdančiais jaunuoliais visoje Lietuvoje.